

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembni kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitrejje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PROZORNA SLEPARJA

Ameriško kapitalistično časopisje jadluje nad ubogimi, zasebljenimi premogarji Anglije, ki so se baje vrezali s svojo stavko, — ki se je pozneje razširila v generalno stavko, — v svoje lastno meso, "ker bi lahko potom smotrene reorganizacije njih industrije v kratkem lahko dosegli vse, do cesar so upravici".

"Do cesar so upravici!" Za tem grmem tiči zajez! Angleško delavstvo, v tem slučaju angleški premogarji, si je pridobilo gotov življenski standard, katerega pa nikakor ni mogoče primerjati z življenskim standardom povišenega ameriškega delaveca. Prisko je poročilo "kraljeve komisije", ki je zahtevalo od premogarjev skrejenje plač ter obenem oblikovalo reorganizacijo cele premogovne industrije. Zrtve, katere se je zahtevalo od premogarjev, so bile gotove, določene, a na drugi strani je postal jasno, da hoče tem potom angleško podjetništvo potisniti navzdol plače vseh delavecev, v vseh industrijsah in da je sklenilo pričetki pri premogarjih. "Kraljevo poročilo" se je končalo celo s pripričilom, da se odpusti tretine delavecev, zaposlenih v premogarski industriji.

Položaj angleške premogovne industrije je razviden iz poročila, katero sta podala dva člana Ameriškega gospodarskega zavoda. Načela sta, da bi ne bilo mogoče dobičkanosno obravnavati industrije tudi če bi se skrčilo plače premogarjev, ker ni za angl. premog nukakega primernega trga in ker se obratuje celo industrijo s prevelikimi stroški. Premogovni obrati, pravita oba Amerikanec, so preveč številnih in večina njih je premajhna. Način obravnavanja je zastarel ter zvezan s prevelikimi stroški. Predvsem pa je kopanje premoga že tako napredovalo, da se proizvede, — v primeri z drugimi deželami, — več ne izplača.

V kapitalističnem gospodarskem sistemu bi se rešitev enostavno glasila: spojite obravnavanje in zavrnjanje rokov, ki se ne izplačajo. Na ta način pa bi se v Angliji penunilo za številne tisoče že itak velikansko armado nezaposlenih, takozvano "rezervno industrijalno armado". Le najbolj bogata skladisča premoga bi se obdelovala s stroji, ki prihranjujejo delavsko silo in delavski pogoje premogarjev bi se poslabšalo na celi črti. Če hočemo vrijeti ameriškima izvedenoma, ki nista nikakor osamljena v svojem mnemju, — bi bilo predlagano skrejenje plne angleških premogarjev le začasno, da se pozneje umakne, ne povrašanju plač, temveč novemu in še bolj radikalnemu znižanju. Obijuba, kateri je dala vladu izraza na takoj "prebrisalo" dvoumnu način, je čisto navadna in prozorna sleparja in prava sreča je, da so voditelji angleškega delavskega gibanja to sleparijo takoj spoznali in da so se izrekli delavskim organizacijam v drugih deželah solidarnim z angleškimi delavci.

Edini izhod iz zagate, da delajo ali za sramotno nizke cene ali pa ostanejo sploh nezaposleni, obstaja iz socijaliziranja cele premogovne industrije in racionaliziranja obravnavanja v tej industriji. Koncem konca pa bi ne bilo treba socijalizirati ne le premogovno industrijo, temveč tudi vse ostale, kajti le tem potom bi bilo mogoče zmanjšati neprestano rastočo nezaposlenost.

Samoposebi umetno, da je ne more nobena konservativna, liberalna ali celo delavska angleška administracija dovoliti take nacionizacije industrije. Spretni in premeteni ministrski predsednik Baldwin, — ki je sam velepredsednik, — se skuša poslužiti vseh močnih trikov, da skuša zmotiti delave glede svojih resničnih ciljev in da zakrije glavno vprašanja, ki pridejo pri tem vprašaju. Skusa ponesti needinost v vrsti delavstva ter ohromiti njegov pogum. Vsa njegova prizadevanja pa so ostala zmanj in vsa zamenjava kažejo, da je ugriznil to pot v oreh, ki je trši kot pa so njegovo zobje.

Padel so kocke in odločitve ni mogoče več zakrinkati. Celo predstavitev liberalne stranke v poslanski zborinci, John Simon, je rekel: — Če bo izgubljena generalna stavka, bo nastopila strašna reakcija proti delavstvu, ki ga bo za dolgo časa vkovala v svoje spome. Gre za celoto, za vse. Vsako umikanje je nemogoče. Prekinjene stavke, da se omogoči pogajanja, bi bilo priznanje slabosti, izjava bankepotu, pričetek poraza in predvsem izdajstvo nad svojim lastnim razredom. S tem, da je stavila angleška vladu pogoj, da naj se preklicne generalna stavka, predno bi se pričela pogajanja, je umaknila vladu sama delavecem vsako možnost, da se umakne.

In to je konec konca dobro. Vsak vojak se bori bolj pogumno, če ve, da se ne more umakniti. Zmagati mora — ali pasti. Angleško delavstvo je stavilo svojo usodo na eno kocko. Ne bori se za oproščenje od kapitalizma. Pričelo se svoj boj za človeka vredno eksistencijo, boj proti neprostenemu skrejenju plač. Nikdo pa ne more reči, kam bo boj konečno dovedel. Valedi tega je izreklo delavstvo celega sveta angleškim tovaršem svoje simpatije ter sklenilo pomagati jim v boju za obstanek.

Vedno in vedno bo ostala resnična ema stvar: vsaka zmaga delavškega razreda koristi celokupnemu svetovnemu delavstvu. Nasprotio pa pomenja vsak poraz delavstva poraz za celokupni delavški razred.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Če ste se naveličali navadnih...

NOBENO leto ni prešlo, da bi Helmar ne pomnožila velikanske armade navdušenih pristašev.

Helmar je prestala 20 let časovne preiskušnje Helmar je baš one vrste cigareta, do katere imate lahko resnično ragnjenje.

Niti čas, niti navada ne moreta uničiti ne-prekosljive kakovosti Helmar.

Seznamite se z

HELMAR

Kraljico izrednih cigaret

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Pri družini Mr. Franka Lovšina, strojnika "Glas Naroda", se je oglašila v nedeljo štorklja ter pustila za spomin krepkega fanata. Mlada mati in novorojenec e izborni počutita.

Naše iskrene čestitke!

Sygap, Pa.

Tukaj je umrl rojak Frank Rovan, star 58 let. Bolhal je dalj casa. Zapustil je ženo in sestro. Bil je Elan S. N. P. J. Pokopali o ga v Bridgeville, Pa.

Poročevalce.

Chicago, Ill.

Sporočam vam, da je umrl vas igloletni naročnik in ustavnatelj Narodne Jednote Melthor Scholar, 663 N. Carpenter St., v starosti 69 let. Umrl je vsled sile napake. Jako je trpel tri tedne. Izdihnil je 10 minut pred 5. uro v petek popoldan 7. maja.

Zapustiš mene žalostno vdovo in dve omoženi hčeri. Rojen je bil na Jamniku št. 11, fara Selec na Gorenjskem.

Mrs. Francis Scholar. (Pokojnik je bil naročnik Glava Naroda od leta 1894 naprej. So progi izrekamo svoje sožalje.)

Uredništvo.

Jugoslavia irredenta.

Gospodarska vprašanja

računjeni na 6 milijonov lir. Na deželi stopajo vedno bolj v prosi se vlado za državni prispevek. Sicer pa v Gorici ni ravno stanovanjskega pomanjkanja.

Iz Idrije poročajo, da se je mudil tam provinčialni tajnik sindikatov Casteliani radi pogajanj med delavci in rudnikom. Pogajanja niso dala nikakega rezultata.

Delavstvo se je ponudilo okoli 700,000 lir na dosedanje plače, kar pomeni 10-odstotni povišek na leto, to je 2 liri 50 cent. poviška na dnino. Te pripustitve pa ne obsegajo niti polovica tega, kar je zahtevalo delavstvo. Castellani se je odpeljal v Rim, da bi pri ministru za narodno gospodarstvo za rudarje še kaj več dodelil.

Sola v kvarnarski provinci je premalo fašistovska. Tako so rekli v seji fašistovskega direktorija na Reki in sklenili storiti nemudoma, kar treba, da se šola pofašisti. Izvršilni način je dobil profesor. Fatovič.

Reška "La Vedeta d'Italia" meni, da mora biti šola vlogojevišče patriotov. Alko ni to, potem je bolje, da vzrastejo bodoče generacije v nevednosti.

Zgradba ljudskih hiš v Gorici. Občinski komisar senator Bomberg se zavzema za zgradbo ljudskih hiš v goriškem mestu. Stavovanju bi bilo sto. Stroški so pro-

Raznoterosti.

Francija in Italija.

Ministrski predsednik Briand je dal ob priliki proračunske razprave zunanjega ministra daljšo izjavjo o francosko-italijanskih odnosih. V svoji izjavji je Briand poudarjal, da Francije nikdar ne pozabi, da je bila Italija v svetovni vojni na njeni strani. Francija prizava Italiji pravico, da dobi kolonije, ki jih rabi zaradi svoje preobhodenosti. Briand je verjen, da Italija ne namerava prorušiti miru, ko hoče doseči pod vodstvom Mussolinija svoje legitimate aspiracije na kolonije. Med Francijo in Italijo ni nepremaglivih nasprotij, tehveč obstoji prepričanje o potrebi medsebojnega sodelovanja. V danem trenutku je sicer nekaj vprašanj, ki ločijo Francijo in Italijo, toda nobenega dvoma ni, da bo naša politika do Italije vedo koncilijantna. Kot moške pacifističnih teženj bo Francija vedno na strani one države, ki ima iste težnje.

Italijanski listi so z govorom Brianda skrbljiv njegovemu zaključku zelo zadovoljni in poudarjajo, da mora priti med Francijo in Italijo najprej do sporazuma na gospodarskem polju in nato še na političnem.

Dragi Bouffe, ne maram vam očitati tega, vendar se ta le najmugrovov me stane sto frankov.

To je bilo treba kajpada nekoliko raztolmačiti. — Sedaj pišem roman v dveh snopičih. Prvi, skrptean v manj kot 24 urah, je že v tisku, drugi pa, ki sem se ga lotil včeraj, pojde za svojim tovaršem jutri znotraj. Glejte, za oba zvezka mi založnik plača štiri tisoč frankov. Pravkar sem vam dejal, da sem dovršil enega prejko v 24 urah; potem takem izjemnim približno sto frankov v šestdesetih minutah, kadar ne držim peresa v roki.

Koliko je vreden pomenek.

Glaumč Bouffe pripoveduje, da mu je po nekem razgovoru rekel Aleksander Dumas starš:

— Dragi Bouffe, ne maram vam očitati tega, vendar se ta le najmugrovov me stane sto frankov.

Italijanski listi so z govorom Brianda skrbljiv njegovemu zaključku zelo zadovoljni in poudarjajo, da mora priti med Francijo in Italijo najprej do sporazuma na gospodarskem polju in nato še na političnem.

Probudni zlet preko Nemčije v Belgijo in Anglijo.

Na različna vprašanja glede izleta Probude v velikih počitnicah načlanjanja, da priredi državo okrog 16. julija tridesetnico potovanje preko Salzburga Maenchen, Strasburga, Luxemburka, Bruselja, Ostende v London in se vrne preko Southampiona v Hamburg, Berlin, Dresden, Prago, Wien v Ljubljano.

Roparski napad na Simplon-eksprez.

V bližini Bukarešte sta napadla te dne dni dva maskirana roparja Simplon-eksprez. Skočila sta na vlač ter hotela prisiliti potnike z revolverjem v rokah, da bi jih zrceli denar in dragocenosti.

Številno sta se nahajala v dotičnem vozlu dva policijska uradnika, ki sta bila takisto oborožena z revolverji ter sta roparja pregnala.

— Ni potreba, — odvrne Murger, — imam pri sebi, kar rabim.

— In odpel si je iz gumbnike rdeči trak, odznak Častne legije, ga nabodel na treni ter vrgel v vodo.

— To jih mora pritegniti, saj si vsakdo želi rdečega traku.

Zapleten odgovor.

Stranžni reče profesor matematike, ki je bil priča nesreči na cesti: — Ste videli, kaj se je zgodilo, gospod? Katero številko je imel voz, ki je povozil tega moža?

— Bojim se, da si števila nisem zapomnil. Ampak, ako se ne morem, sem opazil, da je koren petnajstkratnika tega števila strinja z vstopo števil, čitanih od zadaj.

Cudem nestvor.

Neka 20-letna zdrava žena v Velikem Bečkemu je rodila temi popolnoma abnormalnega otroka. Glava ni imela skoraj nobenega temena, čelo je bilo popolnoma rudimentarno, tako da je izgledal obraz kot kaka groteskna karikatura. Velikanski ušesi sta viseli plasko ob glavi nizvod. Glava je tičala tako globoko v rameni, da vratu sploh ni bilo videti. Čudno oblikovane roke so segale po petu. Nestvor je kmalu po rojstvu umrl.

Vprašanje reforme Lige narodov.

V ženskem "Journata" poroča zelo vpliven diplomat o predmetih, ki bi se imelo izvršiti v Ligi narodov. Pravi, da je potrež v Ligi narodov zelo resen in da bi moglo priti do izstopa raz-

CENTURY Začetek v soboto zvečer 3. aprila. Ob 62nd Street and sreda v sobotah popoldne. Cent Park West.

Izborno obnovljenje

EKSCENTRIČEN MILIJONAR

Pretečeni teden je na svoji jahti v Esvetu na Angleškem umrl čudak-milijonar po imenu Brown. Pred 36 leti je iz Amerike prišel na svoji jahti na Angleško obalo, zavrgel staro jahto ter kupil novo za 43 tisoč funtov. Ves ta čas je jahta ležala eno miljo od brega ter bila vedno pod paro pripravljena na odhod. Mornarje je imel vedno v pripravljenosti, jahta je bila vedno preskrbljena z živežem in premogom za dolgo pot. Nihče od posadke ni smel ostati na jahti po noči razen njegove telesne straže. Bal se je za življenje in celo v premoga je včasih domneval dinamit, nakar je moralno moštvo ves premog pomestiti v morje. Včasih je vse moštvo odpustil iz službe, a takoj preklical svojo namero ter jim plačao zvišal. 34 let je imel privatnega tajnika brata nekega admiralja. Toda ta se je le vsak dan enkrat pripeljal k njemu na krov. Pred tridesetimi leti je dal povelje, da odpljujejo v Ameriko. Vse je bilo pripravljeno na odhod, kotli zakurjeni, jahta se je pričela pomikati, zdaj pa se je Mr. Brown premislil in konec je bilo morske vožnje. Bil pa je velik dobrotnik in sicer od onih, ki hočejo ostati anonimni. Več kot 250.000 funtov, je razdal raznim bolnišnicam, cerkvam in dobrodelnim zavodom. Prepeljali so ga v Ameriko, kjer ga na njegovo željo polože poleg očeta, ki leži v stekleni rakvi v New Yorku, torej tudi čudak.

HUDA ŠALA

L. 1914 sta našla dva angleška gimnazije na smetnišču blizu svoje šole v Carbornu govejo kost. Njun profesor Mr. Steel je bil v šoli predaval o jamskem človeku. Eden izmed dečkov, ki sta našla kost, je sklenil, da bo napravil salo. Napravil je na kosti neokreno risbo z iglo in jo je predložil profesorju kot prazgodovinski starino. Mr. Steel je bil navdušen a ni mogel določiti starosti najdenine. Zatekel se je k znanimu prof. Woodworthu, predsedniku londonskega geološkega društva. Woodworth je sklenil po skrbnem preiskovanju, da izvira starina iz zgodnjih kamenitih dober. Napisal je o risbi celo knjigo, predaval je o njej v kraljevem znanstvenem društvu. Nohenemu izmed učenjakov niti ni prišlo na misel, da so žrtve poredenega paglavea. Šele letos je razkrinkal ponaredno mladi profesor Sallace, ki je preiskal "starino" v muzeju londonskega geološkega društva. Napisal je na Woodworthov naslov članek v strokovnem listu, a g. predsednik je odgovoril, da se moti mladi geolog sam. Naravno je prišlo radi tega do vrčilnih prepričanj seji geološkega društva. Profesor Sallace ne bi bil nikdar prepričan svojih ogorčenih nasprotnikov, če bi ne bil slučajno našel Mr. Skorta, enega izmed dvojice gimnazijev, ki sta našla pred 12 leti dragocene kosti. Ta 26 stari mladi gospod je priznal dejanje, slika pa je naredil po njegovih besedah drugi, medtem v svetovni vojni ubit tovarš. Mr. Sallace je poiskal še nekdajnega suplenta Mr. Steelea na charbornski gimnaziji, gospoda Bercarda, ki je potrdil ponaredno, kajti tovarš A. Skorta je hotel osmešiti svojega razrednika, prof. Steelea, ki je bil preveč vnet za kamenito dobo. Napraskal je tedaj z iglo na slučajno najdeni kosti konjko glavo po vzoru resničnih predzgodovinskih rezbarij iz kamnitih dober, o katerih so se moralni toliko učiti pod Mr. Steelom. Tako je sedaj stvar popolnoma pojasnjena.

ALI VESTE —

da Stjepan Radić, voditelj Hrvatske Kmetijske Stranke ni več član pravljodovinskega kabineča? Ali veste, da vsebujejo Helmars oni čudoviti tobak, ki se imenuje turški? Turški tobak je na svetu najboljši tobak za cigarete, in Hrvatska se mora pridružiti Čistejši?

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

: : IGRE : :
RAZNE POVESTI IN ROMANI

MOLITVENIKI:

Duša popolna	1.—
Marija Varhinja:	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.00
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Bajski glasovi:	
v platno vezano	1.00
v fino platno vezano	1.10
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Skrbi za dušo:	
v platno vezano	.80
v usnje vezano	1.65
v fino usnje vezano	1.80
Sveti Ura z debelimi črkami:	
v platno vezano	.90
v fino platno vez	1.50
v fino usnje vez	1.60
Nebesa Naš Dom:	
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.80
Kviški srca, mala:	
v fino usnje vez	1.20
Oče naš, slonokost bela	1.20
Oče naš, slonokost rjava	1.20

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:
(ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:	
v barvaste platnice vezano	.30
Child's Prayerbook:	
v belo kost vezano	1.10
Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinješ usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik	.30
Prva čitanka, trdo vez	.75
Angeljska služba ali nauk kako se naj streži k sv. maši	.10
Boj na ležljivim boleznim	.75
Dva sestavljena plesa: četverka in beseda spisano in narisano	.35

Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinješ usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik	.30
Prva čitanka, trdo vez	.75
Angeljska služba ali nauk kako se naj streži k sv. maši	.10
Boj na ležljivim boleznim	.75
Dva sestavljena plesa: četverka in beseda spisano in narisano	.35

Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinješ usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik	.30
Prva čitanka, trdo vez	.75
Angeljska služba ali nauk kako se naj streži k sv. maši	.10
Boj na ležljivim boleznim	.75
Dva sestavljena plesa: četverka in beseda spisano in narisano	.35

Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinješ usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik	.30
Prva čitanka, trdo vez	.75
Angeljska služba ali nauk kako se naj streži k sv. maši	.10
Boj na ležljivim boleznim	.75
Dva sestavljena plesa: četverka in beseda spisano in narisano	.35

Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinješ usnje vezano	1.20

Jack Londón:

Generalni štrajk.

(Nadaljevanje.)

Na drugi strani kadilnecem sem prišel k nadaljnji skupini mož, ki je vsa razburjena in jenza stala okoli Bertie Messenerja. Bertie pa jim je nagajal in se norčeval iz njih na hladen in čimčen način. Bertie se ni brigal za stavko. — Sploh se ni brigal za nobeno stvar. Bil je blaziranec, vsaj glede čistih stvari v življenju. Umanjane stvari niso imele zanj nobene privlačne sile. Vreden je bil dvajset milijonov, ki so bili vsi varno načozeni in nikdar še ni izvršil pičice produktivnega dela v svojem življenju. Ves denar je podeloval od očeta in dveh stričev. Bil je vseporosod, videl vse ter storil vse, razen zakona, to pa spritočno odločnih in vztrajnih napadov najmanj stotih ambicioznih mater. Tekom let je bil največji kos plena, a se vendar ni pustil ujeti. Bil je strašno izbirčen. Razen bogastva, je bil tudi mlad, lep ter kot že prej rečeno, čist. Bil je dober atlet, mlad, plavolas fant, ki je storil vsako reč na perfekten način, z edino izjemo — poroke. Brigal se pa ni za uč, niti imel nikakih želja, nikakih strasti, da bi storil kako reč boljše kakor drugi ljudje.

— To je upor! — je zaklical eden v skupini.

Drugi je imenoval to revolto in revolucijo, tretji anarhijo.

— Jaz ne morem videti ničesar takega — je rekel Bert. — Bil sem vse jutro na cestah. Popolen red vlada vseporosod. Nikdar se nisem videl bolj mirnega naroda. Prav nič ne koristi dajati mu prizime, kajti narod ni to, kar mu pravite. To ni prav nič drugega kar hoče biti, namreč splošna stavka, in sedaj je vrsta na vas, da izigrate svoje karte, gospoda moja.

— In izigrali jih homo! — je zakričal Garfield, eden izmed železniških magnatov. — Pokazali bomo temu blatu, kje je njegovo mesto — tem beštjan! Čakajte, da vzame vlada stvari v roke!

— Kje pa je ta vlada? — je vprašal Bert. — Lahko bi bila prav na dnu morja, v kolikor ste vi prizadeti. Vi prav nič ne veste, kaj se godi v Washingtonu. Vi sploh ne veste, če imate vlado ali ne.

— Le ne skrbite za to! — je zakričal Garfield.

— Zagotavljam vam, da se prav nič ne brigam za to, — se je smejal Bert. — Zdi se mi, da se vči vznamirjate. Le poglejte se v zraku!

Garfield se ni ozril, a če bi se, bi videl zelo razburjenega gospoda, železnišov las, zarijlenih lio in divjeblestečih oči.

— To ni prav, jaz vam rečem, — je reklo mali Hanover. — In izračina, kako je reklo to, je bilo razvidno, da se je že večkrat tako izrazil.

— No, to sega predaleč, Hanover, — je reklo Bert. — Vi ljudje me dolgočasite. Vi ste vse openšop možje. Oglasil se je pa Garfield, da brani samega sebe.

— Mi nismo ničesar storili, če ar nismo bili prisiljeni storiti, če smo hoteli zmagati.

— Gledate tega ne pravim ničesar, — je odvrial Bert. — Pritegnite se le nad sedanjim vašim javkanjem, ko ste poskusili svojo la-toma medicino. Koliko stavk ste izvojevali s tem, da ste premazali delavec s stradanjem?! Sedaj pa je delavstvo izdelalo načrt, s katerim hoče premagati vas z izstradanjem. Delavstvo hoče zaprto delavstvo in če bo moglo dosegči to s tem, da izstrada vas, pa boste morali stradati.

— Zapazil sem, da ste se v preteklosti okoristili z davljenjem delavev, ki ga omenjate — je trdil Brentwood, eden najbolj zloglasnih in prekanjenih korporacijskih odvetnikov. — Sprejemnik je prav tako slab kot ta, — je nadaljeval. — Vi nimate nobenega opravka z davljenjem, a vi ste se okoristili z njim.

— O tem ni nobenega vprašanja, Brentwood, — je trdil Bert. — Vi ste prav tako slab kot Hanover. Jaz nisem reklo, da je vsaka stvar slaba ali dobra. Vem, da je celo igra grda. Edina stvar pa je sedaj ta, da vi javkate, a jaz molim. Seveda sem tudi jaz imel svoje dobike od tega davljenja,

— Ne, gospod, — je zakričal Garfield. — Storili smo majbolje za delavstvo. Mesto da tlačimo, smo mu dali priliko za življeno. Uredili pa smo tako, da je moralno delati. Kje bi bilo danes delavstvo, če bi ne bilo delilo za nas?!

Na veliko boljšem stranu bi

bilo, — je odvrial Bert. — Vi ste pritisnili delavstvo k tlon ter ga tlačili, kajtarkoli ste imeli priliko. In svoje posle ste vesili na korenit način!

— Ne, ne! — se je glasilo od različnih strani.

— Vršila se je stavka pristanskih delavev prav tukaj v San Franciscu — je nadaljeval Bert nemoteno. — Zvezca delodavalcev je pospešila ona stavka. Veste to. Veste pa tudi, da vemo to, kajti sedel sem v ravno istih sobah z vami ter čul pogovorev v poročila glede boja. Najprej ste pospešili stavko, nato pa kupili župana in policijskoga načelnika ter zlomili stavko. Lep priporoz je bil to, ko ste vi, človekoljubi, pritisnili pristanskih delavev k tlon ter jih davili. — Le počakajte, nisem še končal. Šele preteklega leta je bil na delavskem taktu v Coloradu izvoljen governor. Svojega mesta mi nikoli zasedel, in vi dobro veste, zakaj ne. Vi veste, kako so vaši bratje, človekoljubi in kapitalisti v Coloradu prijeli za to zadivo. Bila je to prilika za potlačiti delavstvo k tlon ter ga zadavati. Držali ste predsednika South Western Amalgamated Association of Miners v ječi cela tri leta na podlagi dolžitet umora ter s tem razbili organizacijo. To je bil sluhaj davljena delavstva, kar boste govorili priznali. Tretji tak sluhaj je bil, ko je bila proglašena za neustavno postava sorazmernega dohotinskega davka. Tako ste v zadnjem kongresu tudi ubili predlogo za osemurno delo.

— Če hočete podlitati . . . je vzhronil Brentwood.

— Nikarte se razburjati, — je odvrial Bert. — Prav nič vi treba igrati hinavšine v tej beznietatov. Visoko in idealno je prav na mestu v časopisih, v deških klubih in nedeljskih šolah. To je ena stran igre. Za božjo voljo pa vse prosim, da ne igrate te igre!

Bil je vaša kreatura ali kreatura vseh trutnih in delodavalnih organizacij, kar predstavlja isto stvar. Pospešili ste veliko stavko za zaprto delavnic. Farburg, zadnjega predsednika A. F. of L. Bil je vaša kreatura ali kreatura vseh trutnih in delodavalnih organizacij, kar predstavlja isto stvar. Pospešili ste veliko stavko za zaprto delavnic. Farburg pa je to stavko izdal. Vi ste zmagali in starca A. F. of L. se je razbila na kose. Vi ste jo uničili ter s tem opravili sami sebe. Za pravico delavstva pa se je pričela potegovati organizacija I. L. W., največja in najsolidnejša delavska organizacija v Združenih državah, in vi ste odgovorni za njeno obstoj in za sedajo splošno stavko. Vi ste zdrolibl vse stare federacije ter pognali delavstvo v I. L. W., in slednja je sklicala splošno stavko, še vedno se borec za zaprto delavstvo. Nato ste bili tak predizni, da ste stali tukaj, lice v lice z menoj ter mi povedali, da niste nikdar tlačili in dali delavstvo.

— To ni prav, jaz vam rečem, — je reklo mali Hanover. — In izračina, kako je reklo to, je bilo razvidno, da se je že večkrat tako izrazil.

Garfield se ni ozril, a če bi se, bi videl zelo razburjenega gospoda, železnišov las, zarijlenih lio in divjeblestečih oči.

— To ni prav, jaz vam rečem, — je reklo mali Hanover. — In izračina, kako je reklo to, je bilo razvidno, da se je že večkrat tako izrazil.

— No, to sega predaleč, Hanover, — je reklo Bert. — Vi ljudje me dolgočasite. Vi ste vse openšop možje. Oglasil se je pa Garfield, da brani samega sebe.

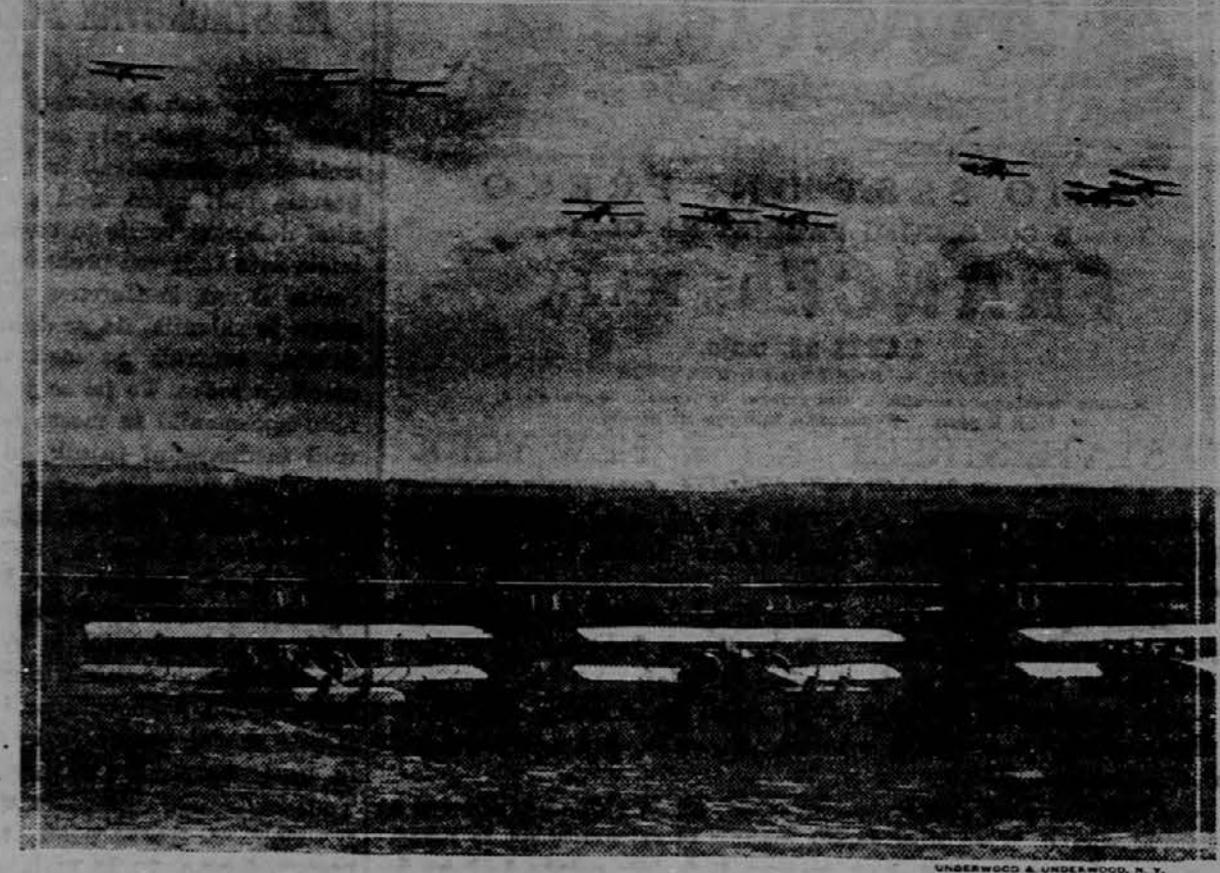
— Mi nismo ničesar storili, če ar nismo bili prisiljeni storiti, če smo hoteli zmagati.

— Gledate tega ne pravim ničesar, — je odvrial Bert. — Pritegnite se le nad sedanjim vašim javkanjem, ko ste poskusili svojo la-toma medicino. Koliko stavk ste izvojevali s tem, da ste premazali delavec s stradanjem?! Sedaj pa je delavstvo izdelalo načrt, s katerim hoče premagati vas z izstradanjem. Delavstvo hoče zaprto delavstvo in če bo moglo dosegči to s tem, da izstrada vas, pa boste morali stradati.

— Zapazil sem, da ste se v preteklosti okoristili z davljenjem delavev, ki ga omenjate — je trdil Brentwood, eden najbolj zloglasnih in prekanjenih korporacijskih odvetnikov. — Sprejemnik je prav tako slab kot ta, — je nadaljeval. — Vi nimate nobenega opravka z davljenjem, a vi ste se okoristili z njim.

— O tem ni nobenega vprašanja, Brentwood, — je trdil Bert. — Vi ste prav tako slab kot Hanover. Jaz nisem reklo, da je vsaka stvar slaba ali dobra. Vem, da je celo igra grda. Edina stvar pa je sedaj ta, da vi javkate, a jaz molim. Seveda sem tudi jaz imel svoje dobike od tega davljenja,

ZRAČNI MANEVRI PRI DAYTON, O.

Pred kratkim so se vršili pri Dayton, Ohio, veliki zračni manevri. Slika nam kaže skupino aeroplakov, ki so dospeli iz San Antonio, Texas.

in vam, gospoda, se imam zahvaliti, da nisem imel nobenega otroškega posla s tem umazanim delom. Opravljali ste ga vi zame, a verjememti mi, ne radi tega, ker sti novega. Rider je prišel iz Oaklenda s svojim motornim čolonom in Halstead je bil v San Jose in nazaj s svojim avtomobilom. Obstaja sporočila, da vladajo v teh krajih iste razmere kot v mestu. Vse je bilo zapeto vsled stavke. Vse zaloge v grocerijah so počakali višji stojni. Povsod pa je vladal isti red. Kaj pa se je dogajalo drugod po delželi, Chicago, New York, Washington? Najbrž so se dogajale iste stvari kot pri nas. Tako smo sklepali, a vznemirjalo nas je dejstvo, da ne vemo tega prav za gotovo.

General Folsom je primesel malo novico. Oblasti so uprizorile poskus, da stavijo armadne telegrafiste v brzjavne urede, a zato so bile prerezane v vseh mestih. To je bilo dosedaj edino nepostavno dejanje delavstva, in on je bil popolnoma prepričan, da je bil to dogovoren čin. Brezčinnim brzjavnim potom je stopil v zvezzo z armadno postojanko v Beniciji, kajti brzjavne čerte so patroljirali takrat vojaki po celi razdalji do Saeramenta. Enkrat, za kratek trenotek, je prišel v zvezzo s Saeramentom, a nato so bile zreče z opotek nekdan drugod prerezane. General je reklo, da oblasti gotovijo tudi v drugih krajev skrčati stopiti med seboj v zvezzo po vsej delželi, vendar pa ni hotel povedati, če bodo po njegovem mnenju te zaloge so bile tudi potrebne krušne vrste. Vedel sem, da postajajo obraz mojih služabnikov daljši, in to je bilo presenetljivo. Zepazil pa sem kmalu, da kradajo možje lastne zaloge. Pozneje sem se prepričal, da kradajo vse služabniki me, in da si gromadijo majhno zalogo.

Ko so bile enkrat stvorjene krušne vrste, so prišle nova zaloge. Bilo je malo živil v zalogi v San Franciscu in te zaloge niso mogle dolgo trajati. Vedeli smo, da ima organizirano delavstvo svoje privatne zaloge. Kljub temu pa se je ves delavski siloj pridružil larušnim črtam. Posledica tega je bila, da so se zaloge generala Folsoma krčile naravnost na način. Kako naj vojaki razločijo med slaboobčenimi človekoma prednjega stanu člana I. L. W. Vse je bilo treba prehraniti, da vojaki niso poznali vseh članov I. L. W., v mestu, se manj pa žene in sinove ter hčere te mož. S pomočjo delodavalcev se jih je posrečilo iztrebiti par zračnih unijiskih mož iz krušnih vrst. To pa ni prav nič koristilo. Stvarni pa so postala še mnogo slabše, ko niso mogli vladni čolni, ki so prevzeli hranje iz armadnih skladov na Mare Island, dobiti nobenega živil več. Vojaki so dobivali od sedaj naprej svoje racije iz zapolnjenih zalog, in oni so bili prvi, ki so prišli na vrsto.

(Daleje prihodnje.)

Dnevi so prihajali in odhajali in na nekaj časa je bil to kaj več. Nič se ni dogodilo. Optima razburjenja se je obrnila, — Ceste niso bile več tako polne ljudi. Delavski sloj ni prihajal več v gorenje mesto, da vidi, kako bomo mi zmagali. Še več avtomobilov je vozilo po cestah. Garaže in delavnice so bile zaprte, in kajtarkoli se je avtomobil pokvaril, je bil trajno pokvarjen. Tudi moj se je pokvaril in za noben denar nisem mogel dobiti človeka, ki bi ga popravil.

Kot vse ostali, sem tudi jaz hodil po San Franciscu, ki je bil mrtvev in mi nismo vedeli, kaj se dogaja po ostalem svetu. Iz samega dejstva, da nismo vedeli ničesar, smo sklepali, da je tudi ostala delžela prav tako slab, kot sam. Določil sem, da se nadaljni zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo dobra za služabnike, ter dva zaborja parašutistov v kanah. Vse je kazalo, da bo prišlo vsaj do začasnega blago, vse svoje zaloge. Svoje raziskovanje sem razširil na Potrero Hill, mesto, ki je bil nadaljnji zaborj sveč, dve vremeni moke, deset funkov delbe zmetne moke, ki bo do

